

Suvestinė redakcija nuo 2019-10-05 iki 2021-03-19

Nutarimas paskelbtas: TAR 2014-05-19, i. k. 2014-05517

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS BANKO TARNAUTOJŲ ETIKOS KODEKSO

2014 m. gegužės 15 d. Nr. 03-77
Vilnius

Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Lietuvos banko tarnautojų etikos kodeksą (pridedama).
2. Nustatyti, kad:
 - 2.1. tarnautojai, kuriems iki Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso įsigaliojimo buvo duotas Lietuvos banko valdybos leidimas būti privačių juridinių asmenų renkamų arba skiriamų organų nariu, per vienus metus nuo Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso įsigaliojimo dienos privalo nutraukti minėtą veiklą ir apie tai informuoti Saugos departamentą;
 - 2.2. tarnautojai, kuriems netaikomas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, per mėnesį nuo Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso įsigaliojimo dienos, Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso 33 punkte nustatyta tvarka, privalo raštu informuoti savo tiesioginį vadovą apie vykdomą veiklą.
3. Pripažinti netekusiais galios:
 - 3.1. Lietuvos banko valdybos 2004 m. lapkričio 11 d. nutarimą Nr. 175 „Dėl Lietuvos banko valdybos etikos kodekso“ su visais pakeitimais ir papildymais;
 - 3.2. Lietuvos banko valdybos 2005 m. sausio 13 d. nutarimą Nr. 5 „Dėl Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso“ su visais pakeitimais ir papildymais.
4. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2014 m. birželio 2 d.

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2014 m. gegužės 15 d.
nutarimu Nr. 03-77
(Lietuvos banko valdybos
2016 m. balandžio 14 d.
nutarimo Nr. 03-48 redakcija)

LIETUVOS BANKO TARNAUTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekse (toliau – Kodeksas) nustatyti elgesio principai, kurių turi laikytis Lietuvos banko (toliau – Bankas) valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, Banko valdybos nariai ir kiti Banko tarnautojai (toliau – Tarnautojai).

2. Tarnybos ir ne tarnybos Banke metu Tarnautojai privalo laikytis Kodekso nuostatų ir elgtis pagal visuotinai priimtinas elgesio normas, kad savo elgesiu nediskredituotų Banko reputacijos ir Tarnautojo autoriteto.

3. Atliekantiems praktiką Banke asmenims taikomi Kodekse išdėstyti bendrieji elgesio principai, nuostatos dėl informacijos apsaugos, taip pat Kodekso 24 ir 25 punktuose išdėstyti reikalavimai.

4. Kodekse nustatytais elgesio principais siekiama sudaryti sąlygas, kad Banke būtų sukurta kūrybiška ir geranoriška darbo aplinka, ugdoma pagarba bendradarbiams ir kitiems asmenims, kad būtų užtikrintas Banko nepriklausomumas ir gera reputacija, didinamas visuomenės pasitikėjimas Banku, stiprinamas Tarnautojo autoritetas ir skatinamas veiksmingas bendradarbiavimas su Europos Centrinio Banku ir Europos centrinių bankų sistema.

5. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymu, Europos Centrinio Banko etikos kodeksu (OL 2015 C 204 p. 3), 2015 m. kovo 12 d. Europos Centrinio Banko 2015 m. kovo 12 d. gairėmis (ES) 2015/855, kuriomis nustatomi Eurosistemos etikos kodekso principai ir panaikinamos Gairės ECB/2002/6 dėl minimalių standartų Europos Centriniam Bankui ir nacionaliniams centriniams bankams, naudojamų vykdant pinigų politikos operacijas, valiutos keitimo operacijas su Europos Centrinio Banko užsienio atsargomis ir valdant Europos Centrinio Banko užsienio atsargas (ECB/2015/11) (OL 2015 L 135, p. 23), 2015 m. kovo 12 d., Europos Centrinio Banko 2015 m. kovo 12 d. gairėmis (ES) 2015/856, kuriomis nustatomi Bendro priežiūros mechanizmo etikos kodekso principai (ECB/2015/12) (OL 2015 L 135, p. 29), ir kitais teisės aktais.

6. Kodekse vartojamos sąvokos:

6.1. artimieji – sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai arba partneriai, taip pat kiti asmenys dėl kurių gali kilti interesų konfliktas.

6.2. asmeninis interesas – bet kokia finansinio ar nefinansinio pobūdžio nauda arba galima nauda sau, kitiems Tarnautojams ar artimiesiems;

6.3. interesų konfliktas – tai bet kokia situacija, kai Tarnautojai turi asmeninių interesų, kurie gali daryti įtaką arba atrodo kad jie gali daryti įtaką nešališkam ir objektyviam jų pareigų vykdymui;

6.4. vadovai – Banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, Banko valdybos nariai, struktūrinių padalinių, padalinių ir vidaus padalinių vadovai.

II SKYRIUS

BENDRIEJI ELGESIO PRINCIPAI

7. **Pagarbos žmogui ir valstybei principas.** Tarnautojai privalo gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų ir vykdyti teismų sprendimus. Tarnautojai privalo susilaikyti nuo bet kokios diskriminacijos kitų asmenų atžvilgiu ir nuo bet kokios formos įžeidinėjimo arba priekabiavimo.

8. **Teisingumo principas.** Tarnautojai privalo su visais asmenimis elgtis vienodai, nepaisydami jų tautybės, rasės, lyties, seksualinės orientacijos, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų bei politinių pažiūrų, turi būti teisingi sprenddami prašymuose išdėstytus klausimus, nepiktnaudžiauti jiems suteiktomis galiomis ir valdžia.

9. **Nesavanaudiškumo principas.** Tarnautojai privalo vadovautis visuomenės interesais, naudoti jam patikėtą turtą ir informaciją tik tarnybos tikslais, o vykdydami tarnybines pareigas nesiekti naudos sau ir artimiesiems.

10. **Padorumo principas.** Tarnautojai privalo elgtis nepriekaištingai, būti nepaperkami, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų arba organizacijų, galinčių daryti įtaką jų nepriklausomam tarnybinių pareigų vykdymui.

11. **Nešališkumo principas.** Priimdami sprendimus Tarnautojai privalo būti nepriklausomi, objektyvūs, sąžiningi ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo.

12. **Atsakomybės principas.** Tarnautojai privalo elgtis apdairiai, rūpestingai, atidžiai. Tarnautojai atsako už savo sprendimus ir už juos atsiskaito vadovui.

13. **Viešumo principas.** Tarnautojai teisės aktų nustatyta tvarka teikia reikiamą informaciją visuomenei, kitoms institucijoms ir paaiškina sprendimų priėmimo motyvus, o informaciją gali riboti tik tada, kai būtina apsaugoti visuomenės interesus arba kai tai reglamentuojama teisės aktų.

14. **Socialinė elgsena.** Tarnautojai skatinami dalyvauti socialinėje veikloje, labdaros renginiuose, savo veiksmais remti aplinką tausojančius projektus, dalyvauti bendruomenių veikloje, renginiuose, skatinančiuose pilietiškumą, savanorystę.

III SKYRIUS

VADOVŲ IR JIEMS PAVALDŽIŲ TARNAUTOJŲ ELGSENA

15. Vadovai ir juos pavaduojantys Tarnautojai privalo:

15.1. savo elgesiu ir darbu pavaldiems Tarnautojams rodyti pavyzdį, atitinkantį Kodekso reikalavimus;

15.2. dalykiškai ir mandagiai bendrauti su pavaldžiais Tarnautojais;

15.3. palaikyti Banke darbingą, kartu ir draugišką aplinką, siekti užkirsti kelią galimiems konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

15.4. pastabas, susijusias su darbu, reikšti taktiškai, nedalyvaujant su pastaba nesusijusiems Tarnautojams;

15.5. viešai nereikšti savo asmeninių simpatijų ir antipatijų Tarnautojams, vertinti juos pagal jų dalykines savybes;

15.6. palaikyti Tarnautojus, kurie padeda atskleisti nesąžiningą elgesį, nesitaiksto su teisės aktų pažeidimais, padeda juos atskleisti;

15.7. niekada jokia forma nekeršyti arba kitaip nepersekioti Tarnautojo.

16. Tarnautojai tarpusavyje ir su vadovais turi:

16.1. dalykiškai ir mandagiai reikšti nuomonę;

16.2. bendradarbiauti, dalytis informacija su kolegomis ir padėti siekti bendrų tikslų.

17. Jeigu Tarnautojas gavo nurodymą atlikti užduotį arba pavedimą, prieštaraujantį teisės aktams, Tarnautojas turi pareigą atsisakyti tokia užduotį arba pavedimą vykdyti. Tarnautojas raštu

apie savo sprendimą turi informuoti savo tiesioginį vadovą arba (ir) aukštesnįjį vadovą bei atitikties tarnautoją ir nurodyti motyvus, dėl kurių atsisako vykdyti užduotį arba pavedimą.

18. Tarnautojams draudžiama skleisti bet kokią jiems žinomą (galimai) neteisingą arba klaidinančią informaciją susijusią su Banko veikla.

IV SKYRIUS DOVANŲ PRIĖMIMAS

19. Tarnautojams draudžiama tiesiogiai arba netiesiogiai iš finansų rinkos dalyvių, paslaugų teikėjų, prekių tiekėjų arba kitų asmenų, bet koku būdu susijusių su Tarnautojo pareigų vykdymu, reikalauti, priimti arba sutikti priimti bet kokias dovanas ar išskirtines, pranašumą sudarančias sąlygas, kurios jiems arba jų artimiesiems duoda finansinę ar nefinansinę naudą.

20. Atliekant prižiūrimų finansų rinkos dalyvių inspektavimus (tikrinimus) gali būti priimamas tik su darbu susijusių susitikimų metu siūlomas nedidelės vertės vaišingumas.

21. Tarnautojai turi ypač atsakingai įvertinti gautus tiek su tarnybine veikla susijusius, tiek asmeninius pasiūlymus arba kvietimus ir juos priimti tik įsitikinę, kad tai netrukdyt jam tinkamai atlikti pareigas Banke, nepakenks Banko ir Tarnautojo reputacijai, nesukels privačių ir viešųjų interesų konflikto.

22. Tarnautojai, prieš priimdami kvietimą dalyvauti privačių organizatorių renginiuose, susijusiuose su tarnybine veikla, turi iš anksto išsiaiškinti situacijas, galinčias kelti interesų konfliktą, ir numatyti, kaip galima būtų jų išvengti. Tarnautojai negali priimti pasiūlymų apmokėti kelionės, pragyvenimo, taip pat ir kitų panašaus pobūdžio išlaidų, jeigu tai turėtų įtakos Banko nepriklausomumui, Tarnautojų nešališkam ar objektyviam pareigų vykdymui.

23. Tarnautojo lydinieji asmenys gali dalyvauti kartu su Tarnautoju renginiuose, susijusiuose su Tarnautojo tarnybine veikla, jeigu tai parašyta kvietime arba jų dalyvavimas atitinka tarptautinį protokolą ar susiklosčiusiais tradicijas.

V SKYRIUS DRAUDIMAS NAUDOTIS VIEŠAI NEATSKLEISTA INFORMACIJA

24. Tarnautojams draudžiama savo, savo artimųjų ir kitų asmenų naudai naudoti, konsultuoti arba perduoti viešai neatskleistą informaciją ir informaciją, susijusią su Banko finansinio turto investavimu, intervencijų valiutų rinkoje arba pinigų politikos sprendimais ir operacijomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių aukcionais ir jų dalyviais glaudžiai susijusią neviešą tikslaus pobūdžio informaciją, taip pat neviešą informaciją, susijusią su Eurosistemos tikslais ir uždaviniais bei su finansų rinkos priežiūra.

25. Tarnautojams draudžiama dalyvauti lažybose dėl Banko sprendimų, sprendimų, kuriuos priimant dalyvauja Bankas, arba įvykių bei reiškinių, kurie susiję su Tarnautojų vykdomomis pareigomis Banke.

VI SKYRIUS DARBAS KITUR IR KITA VEIKLA

26. Tarnautojai negali priimti iš trečiųjų šalių jokių užmokesčių už veiklą, kuri bet koku būdu susijusi su jo pareigomis Banke.

27. Tarnautojai gali dirbti kitur arba užsiimti kita veikla tik Lietuvos banko įstatymo nustatytais atvejais ir jeigu tai netrukdyt jam tinkamai atlikti pareigų Banke, nesudarys prielaidų viešųjų ir privačių interesų konfliktui bei nediskredituos Banko ir (arba) Tarnautojo reputacijos.

28. Tarnautojas negali būti juridinio asmens renkamu (skiriamu) kolegialaus valdymo ar kolegialaus priežiūros organo nariu, jei juridinis asmuo yra prižiūrimas Banko, gali kilti interesų konfliktas, gali atsirasti prielaidos tarnybą Banke panaudoti asmeniniais ar juridinio asmens interesais, gali būti diskredituojamas Banko autoritetas ar reputacija, darbas gali kliudyti

Tarnautojui tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, būdamas Tarnautoju gali priimti sprendimus dėl juridinio asmens ir jei yra kitų aplinkybių, dėl kurių Tarnautojas negali būti juridinio asmens renkamu (skiriamu) kolegialaus valdymo ar kolegialaus priežiūros organo nariu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-6](#), 2017-01-05, paskelbta TAR 2017-01-06, i. k. 2017-00591

Nr. [03-186](#), 2018-10-18, paskelbta TAR 2018-10-19, i. k. 2018-16381

VII SKYRIUS VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMAS

29. Tarnautojai privalo atskleisti savo privačius interesus ir vengti bet kokios situacijos, kuri gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

30. Susiklosčius galimo interesų konflikto aplinkybėms, Tarnautojai privalo nustatyta tvarka nusišalinti nuo bet kokių interesų konfliktą sukeliančių klausimų ar sprendimų rengimo, svarstymo arba priėmimo.

31. Tarnautojai, baigę tarnybą Banke, privalo laikytis nustatytų veiklos apribojimų, kurie nustatyti Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso įgyvendinimo apraše.

VIII SKYRIUS PAREIGA SAUGOTI PASLAPTIS

32. Tarnautojai privalo saugoti su Banko veikla susijusias paslaptis, asmens duomenis ir neatskleisti jų, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Banko sutartyse nustatytais atvejais. Asmeniškai nesinaudoti ir nesudaryti galimybių artimiesiems pasinaudoti šia informacija asmeniniais interesais.

33. Su Banko veikla susijusią informaciją ir asmens duomenų paslaptį sudarančią informaciją Tarnautojai privalo saugoti ir baigę tarnybą Banke. Teikdami informaciją ar kitaip tvarkydami asmens duomenis Tarnautojai privalo laikytis teisės aktų reikalavimų ir turi gerbti duomenų subjektų teisę į privatumą.

IX SKYRIUS VIEŠOJI KOMUNIKACIJA

34. Informaciją apie Banko veiklą visuomenės informavimo priemonėms teikia Banko Komunikacijos departamento (toliau – KmD) direktorius ir KmD Viešųjų ryšių skyriaus (toliau – VRS) Tarnautojai, suderinę su savo tiesioginiu vadovu. Kiti Tarnautojai informaciją apie Banko veiklą visuomenės informavimo priemonėms teikia suderinę tai su VRS ir informavę savo tiesioginius vadovus. Banko valdybos pirmininko pavaduotojai, valdybos nariai visuomenės informavimo priemonių atstovams tokią informaciją teikia savo nuožiūra, apie tai iš anksto informavę KmD direktorių. Jei to padaryti iš anksto nėra galimybių, Banko valdybos pirmininko pavaduotojai, valdybos nariai KmD direktorių turi informuoti kiek galima greičiau po informacijos suteikimo visuomenės informavimo priemonėms.

35. Informaciją apie Banko veiklą socialinių tinklų oficialiose Banko paskyrose (*Facebook*, *Twitter*, *LinkedIn*, *YouTube* ir kitur) skelbia VRS. Socialinių tinklų oficialiose Pinigų muziejaus paskyrose (*Facebook* ir kitur) informaciją apie savo veiklą skelbia Pinigų muziejus.

36. Tarnautojai, pasisakydami viešai dėl klausimų, nesusijusių su Banko veikla, ir reikšdami asmeninę nuomonę, neturi sudaryti įspūdžio, kad atstovauja Bankui, ir privalo aiškiai nurodyti, kad tai yra jų kaip privačių asmenų nuomonė. Asmeniniais (ne profesiniais) tikslais Tarnautojai negali naudoti Banko simbolių, logotipo.

37. Tarnautojams, kurie teikia informaciją, komentarus apie Banko veiklą arba reiškia asmeninę nuomonę kaip privatūs asmenys su Banko funkcijomis, veikla ir interesais susijusiais

klausimais visuomenės informavimo priemonėse, taip pat interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose (*Facebook, Twitter, LinkedIn, Youtube*, tinklaraščiuose ir kitur) ir pan., rekomenduojama vadovautis VRS parengtomis ir Banko intraneto svetainėje skelbiamomis Komunikacijos internete gairėmis. Kai priimamas Banko sprendimas, Tarnautojai privalo laikytis konfidencialumo principo ir neatskleisti jo priėmimo aplinkybių. Tarnautojai privalo užtikrinti, kad nebus atskleista informacija, sudaranti valstybės ar tarnybos paslaptį, Lietuvos banko paslaptį, asmens duomenys, taip pat Banko dokumentai, jų kopijos, tarnybiniai el. laiškai, informacija, kurią Tarnautojas sužino dirbdamas, kitų Tarnautojų nuomonės, pozicijos, išreikštos atliekant darbo funkcijas, priimant sprendimus, ir kita panaši informacija.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [03-184](#), 2019-10-03, paskelbta TAR 2019-10-04, i. k. 2019-15857

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Tarnautojas nustatyta tvarka privalo pranešti apie jam žinomą kito Tarnautojo Kodekso nuostatų pažeidimą atliekant pareigas Banke arba pranešti, kai jis turi pagrįstų įtarimų dėl galimo Kodekso nuostatų pažeidimo.

39. Bankas garantuoja, kad Tarnautojo, pranešusio apie Kodekso nuostatų pažeidimą, atžvilgiu nebus toleruojamas neteisingas arba diskriminuojantis elgesys ir jo prašymu bus užtikrintas tapatybės konfidencialumas.

40. Atitikties tarnautojas teikia konsultacijas Tarnautojams dėl Kodekso nuostatų taikymo.

41. Etikos komisija, vadovaudamasi Etikos komisijos darbo reglamentu, nagrinėja Tarnautojų galimai padarytus Kodekso nuostatų pažeidimus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-48](#), 2016-04-14, paskelbta TAR 2016-04-19, i. k. 2016-10080

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-48](#), 2016-04-14, paskelbta TAR 2016-04-19, i. k. 2016-10080

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 03-77 „Dėl Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso“ pakeitimo

2.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-6](#), 2017-01-05, paskelbta TAR 2017-01-06, i. k. 2017-00591

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 03-77 „Dėl Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso“ pakeitimo

3.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-186](#), 2018-10-18, paskelbta TAR 2018-10-19, i. k. 2018-16381

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 03-77 „Dėl Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso“ pakeitimo

4.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-184](#), 2019-10-03, paskelbta TAR 2019-10-04, i. k. 2019-15857

Dėl Lietuvos banko valdybos 2014 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 03-77 „Dėl Lietuvos banko tarnautojų etikos kodekso“ pakeitimo